

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 25. De peculio Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

non sit dominus, sed tantum procurator rerum Ecclesiasticarum, *c. Firmitatem 2. h. tit. de proinde meliorem quidem Ecclesiam suam conditionem possit facere, deteriore non utique. Nisi et ei quantitas seu modicitas, vel loci consuetudo, à Canonibus non improbat, donationem permittat, cap. 3. hoc tit. § 3. vel nisi Episcopus in sua diocesi Monasterium vel Ecclesiam aliquam construat quo casu, illud quidem ex rebus Ecclesiam, cui præsidet, usque ad quinquagesimam partem reddituum illius Ecclesiam: hanc vero ad centesimam, & non ultra, dotare permittitur, *can. Bona rei 74. xii. q. 2. c. Apostolica h. t.**

4. Quanquam si per huiusmodi subtractionem fructuum Ecclesia Cathedralis graviter lædatur, talis donatio foret revocanda, *d. cap. Apostolica. Et in his distinguitur Prælati Ecclesiam à procuratore: cui licet à domino permilla sit libera rerum administratio nihil tamen earum, sive immobilium, sive mobilium, quæ servando seruari possunt, alienare potest sine consensu domini, l. Procurator totorum 63. D. de procurator. Res vero Ecclesiam non exiguas nullus Prælatorum aliter donare potest, quam cum consensu Capituli, & ex iusta causa; adeo, ut ne quidem Episcopus Ecclesiam, in sua diocesi sitam, pio alicui loco, veluti Monasterio, concedere possit sine consensu sui Capituli, *c. Pastoralis 7. hoc tit. Quo modo & Hospitalarii, id est Religiosi, qui hospitalibus præfunt, cum consensu Capituli domum aliquam suam alicui loco religioso donare possunt, c. Inter dilectos 8. h. t.**

TITULUS XXV.

De peculio Clericorum.

1. Peculium quid sit.
2. Et ex quibus constet.
3. Constet vel ex bonis propriis Clericorum, quorum sunt domini.
4. 5. Vel ex bonis Ecclesie, aut intuitu Ecclesie acquisitis.
6. Clericos etiam illorum esse plene dominos probatur.

Non importune, ubi de donationibus egit Pont. & quia de testamentariis dispositionibus deinceps acturus est, interjicit hunc Titulum *De peculio Clericorum*, ut distinctius & melius intelligatur conditio bonorum, quæ Clerici sibi acquisiverint, & quatenus ex iis donare, testari, aliterve disponere valeant.

1. Dicitur autem Peculium, auctore Vlpiano in *l. Depositum §. 2. D. de peculio*, quasi pessilla pecunia. Illudque in primis Clericis competit, si veteres Canones spectemus, *can. Clerici can. Dno sunt xii. quæst. 1.* Verum cum hodie per recentiores Canones Clericis rerum possidentium amplior facta sit potestas, ideo peculium eorum triplex solet statui. Vel enim constat ex propriis Clericorum bonis, sive ea patrimonialia sunt, sive quasi patrimonialia, vel ex bonis Ecclesiam; vel denique ex bonis intuitu Ecclesiam acquisitis, *tit. hoc tit. can. §. 2. xii. qu. 3.*

2. Propria bona Clericorum sunt, quæ vel ex successione hæreditaria, legato, fideicommissio, donatione, aut alio quocumque titulo, dummodò non occasione Ecclesiam vel beneficii, Clericis obvenierint. Ac proinde eorum nomine comprehenduntur quasi patrimonialia, quæ scilicet acquirunt ratione Clericalis ordinis vel officii, sed alia ratione quam beneficii, veluti celebrando, concionando, canendo, confessiones audiendo. Vicariæ temporali deserviendo, aut alias similes actiones spirituales exercendo. Similiter ea, quæ proprio labore & personali industria lucrantur, ex aliis, quam suorum beneficiorum, bonis.

3. Cum vero Clerici bonorum patrimonialium plene sint domini, perinde ut laici suorum, *can. Episcopi & duobus seq. xii. qu. 1. c. Quia nos inf. de testam.* de iis etiam liberrimè, quantum volunt & cui volunt donare aut alio quovis modo, sive inter vivos sive ultima voluntate, disponere possunt, *d. can. Episcopi & alii, cap. 1. vers. Si autem cum seq. cap. Relatum 11. c. Requisisti. inf. de testam.* Idem dicitur de quasi patrimonialibus, *juxta Navar. de relictibus Ecclesiam qu. 1. monito 29.* quia illa dantur Clericis in mercedem laboris ac servitii & operæ personalis præstitæ, vel liberaliter in satisfactionem, absque ullo onere, tacito vel expref-

expresso, dandi superflua pauperibus. Idem etiam dicendum de iis, quæ beneficiatus sibi subtrahit ex debita sustentatione, parcius vivendo.

4. Bona Ecclesiæ dicuntur, quæ Ecclesiæ eisdem Ministris consecrata vel destinata sunt, sive immobilia, sive mobilia, ut agri, domus, sive calices, & alia, quæ quocunque titulo, sive donationis, sive emptionis, sive legati &c. ad Ecclesiam pervenerint. Inter quæ censendi sunt fructus pendentes, cum sint pars fundorum. Et hæc sunt in dominio Ecclesiæ: nec in iis quicquam juris, præter administrationem, sibi vindicare Clericus potest, cap. 2. sup. De donat. can. Episcopi, can. Manifesta, can. fin. xii. quest. 1.

5. Bona intuitu Ecclesiæ acquisita sunt fructus & proventus beneficiorum, collecti & percepti, aliaque generaliter, quæ quavis Ecclesiæ vel beneficii occasione Clericis acquiruntur.

Et de his, quid juris in iis habeant Clerici, variant admodum Interpretes. Duæ sunt celeberrime sententiæ. Prima asserit, Clericos fructuum ejusmodi tantum esse usufructuos, id est posse eos sumere inde, quantum necessarium est ad commodum sui sustentationem; reliquum vero ex lege, non solum charitatis, sed & Justitiæ, erogandum in pios usus, & usus pauperum; juxta illud D. Hieronymi, Tibi d. Sacerdos vivere de altari, non luxuriari permittitur, refectate Gratiano Dist. 44 in princ. Idemque apertius Dist. 22 in princ. Aliena capere con vincitur, qui ultra necessaria sibi retinere probatur. Ad hæc ut Clericus non plus suum ex fructibus beneficii sui facere possit, quam quod sufficiat ad victum vestitum, ceterosque usus vitæ necessarios, can. Episcopus 23 xii. quest. 1. Panormitanus ad c. Cui usque inf. De testam. Altera & probabilior sententiæ est, Clericos fructuum, & proventuum omnium, quos ex beneficiis suis percipiunt, sive sint distributiones, sive fructus alii, esse absolute dominus; non solum quoad partem, congruæ sustentationi necessariam, verum etiam quoad redundantem: ita ut, si profane expenderint, non teneantur ad restitutionem, licet graviter peccent, sic expendendo, D. Thomas 2. 2. quest. 185. art. 7. Hanc sententiam tenet Sarmiento De rebus Ecclesiasticis p. 2. cap. 1. & 2. & plures alii.

6. Quoad distributiones idem probatur ex f.

unico De Clericis non resident. in 6. Concil. Trident. Sessio. 22. cap. 3. De reformat. Similiter quoad alios fructus probatur ex eodem Concil. Sessio. 23. c. De reformat. & aliis tum ejusdem Concil. locis, tum Juris Pontificii textibus, in quibus indicatur, Clericos facere tales fructus suos, vel certis casibus non facere suos. Ideoque non rectè æquiparantur usufructui vel usufructuariis, aut non nisi certo respectu & secundum quid, ut loquuntur nam plus juris in iis habent, quam usufructui, quia Clerici fructus omnes perceptione suos faciunt, d. cap. unico De Cler. non resident. in 6. etiam ultra necessitatem suam, erogandos in usus pauperum & alios pios usus. Et licet sint domini fructuum, tamen minus juris habeant, quam usufructuarii, qui in vita & morte fructus suos cuicumque voluerint, relinquere possunt, absque ullo paupertatis aut pietatis intuitu: hæc enim potestatem non habent Clerici, ut constat ex Concil. Trident. Sess. 25. c. 1. De reform. Vide Sarmiento d. loco.

TITULUS XXVI.

De Testamentis & ultimis voluntatibus.

§. I.

Quid sit Testamentum, & quotuplex ejusque solemnitas.

1. Testamentum unde dictum, & definitio.
2. Testamentum aliud scriptum aliud Nuncupativum.
3. Virumque vel Paganicum vel militare.
4. Testamenta hodierna esse nuncupativa.
5. Forma testandi jure Pontificio præscripta.
6. Per hoc non videri derogatum jure civili.
7. Cur proprius Parochus requiratur.
8. Favor testamenti etiam non solemniter ad piam causam.
9. An testamentum ejusmodi sit validum in foro conscientia.
10. Favor testamenti inter liberos.

Absoluto tractatu de peculio Clericorum, id est de bonis, quæ Clericis ex propria industria